

A SZAKDOLGOZAT (MA SZINTŰ DIPLOMAMUNKA) ÉS A ZÁRÓVIZSGA MA KÉPZÉS

I. A SZAKDOLGOZATTAL KAPCSOLATOS ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

1. A szakdolgozati témaválasztás, és előkészítő konzultációk

A diszciplináris MA képzés I. félévében a hallgatónak szeptember 15-ig kell témát és témavezetőt választania, a jelentkezést az oktatásszervező archiválja. A jelentkezés feltétele a témavezetővel történő egyeztetés. A BA-ban választott záródolgozati téma folytatására van lehetőség, de a dolgozat nem egyezhet meg a BA képzésben diplomamunkaként benyújtott és elfogadott dolgozattal.

A diszciplináris MA 1. és 2. félévében mindenki számára kötelező a *Kutatás-módszertani konzultáció 1.* és a *Kutatás-módszertani konzultáció 2.* elvégzése, melyeket célszerű a diplomamunka témájának megfelelően felvenni. A diszciplináris MA 3. és 4. félévében a szakdolgozat témavezetőjénél kötelező felvenni a *Szakdolgozati konzultáció 1.* és a *Szakdolgozati konzultáció 2.* tárgyakat. A négy konzultáció sikeres elvégzése előfeltétele a diplomamunka benyújtásának.

2. A szakdolgozat leadásával kapcsolatos tudnivalók

a, A szakdolgozatot a hallgatónak az adott intézetben kell benyújtania, egy darab nyomtatott (spirálozott vagy kötött) példányban, elhelyezve benne az úgynevezett „plágium-nyilatkozatot”, melyhez a szükséges nyomtatvány itt érhető el: [plágium-nyilatkozat](#).

b, Az elkészült diplomamunkát kötelezően **fel kell tölteni** a Debreceni Egyetem Elektronikus archívumának (DEA) alábbi címére: <http://dea.lib.unideb.hu/dea/handle/2437/85081> A feltöltésről a könyvtár munkatársa igazoló e-mailt küld, amelyet ki kell nyomtatni és egy példányban mellékelni kell a dolgozathoz. A hallgatónak nyilatkoznia kell arról, hogy a DEA-ba feltöltött és a kinyomtatott diplomamunka mindenben megegyezik. Ehhez a kari honlapon (btk.unideb.hu - Nyomtatványok, űrlapok menüpont alatt) megtalálható Nyilatkozatot kell kitölteni. A **Nyilatkozat** a diplomamunka része, a papíralapú, valamint a feltöltött példányban is szerepelnie kell a címlap után. A plágium-nyilatkozat és a DEA-igazolás mellékelése a szakdolgozathoz a záróvizsgára bocsáthatóság feltétele!

3. A szakdolgozat leadásának határideje

A szakdolgozat leadásának hivatalos **határideje** a tavaszi félévben **március 31.**, az őszi félévben **november 30.** Indokolt esetben a dolgozatok leadásának végső határidejét – a témavezetővel megbeszélve – április 15-ig (őszi félévben december 15-ig) lehet halasztani. A szakdolgozatot az intézeti titkárságon kell leadni.)

4. A szakdolgozat formai követelményei

Az MA képzésben a diplomamunka terjedelme mellékletek nélkül minimum 40 oldal (60.000 leütés szóközök nélkül). A dolgozat szövegét másfeles sortávolsággal, 12-es *Times New Roman* betűtípussal kérjük, a lap jobb oldalán normál margószélességgel, bal oldalán pedig a spirálozás/kötés által megkívánt szélességgel. A jegyzetelés lapalji jegyzeteléssel történjék, a hivatkozások megadásakor az Irodalomtörténeti Közlemények (ItK) elvárásait vegyék figyelembe. <http://itk.iti.mta.hu/szabvany.htm>

5. A szakdolgozat értékelése

A dolgozatot a témavezető és egy – legkésőbb a szakdolgozat leadása után – kijelölt kontrollbíró minősíti, külön-külön bírálati lapon. A két, pontozásos bírálat végső

összeredményét, valamint a szöveges értékeléseket a témavezető köteles legkésőbb két héttel a záróvizsgát megelőzően megismertetni a hallgatóval.

Kontrollbíráló kijelölése: legkésőbb április 15-ig (téli vizsgaidőszak esetén december 10-ig) az oktatási felelős jelöli ki.

→ Amennyiben a konzulensi, illetve a kontrollbírálói pontszámainak százalékos arányában legalább 50% eltérés van, akkor az oktatási felelős kezdeményezheti a vezetőségénél új kontrollbíráló kijelölését.

II. A ZÁRÓVIZSGÁVAL KAPCSOLATOS ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

1. A záróvizsgára bocsátás feltétele:

- a, megszerzett diszciplináris MA végbizonyítvány (abszolutórium);
- b, benyújtott (és írásban elbírált) diplomadolgozat (szakdolgozat).

2. Jelentkezés a záróvizsgára

A hallgatónak a BTK Tanulmányi osztályára a tavaszi félévben március 31-ig (őszi félévben október 31-ig) végzős nyilatkozatot kell benyújtania, amellyel elindítja a kreditelszámolás és az abszolutórium elkészítésének folyamatát. Kérjük, hogy ugyanezzel a határidővel adja le a záróvizsga-jelentkezését is az intézeti titkárságon a témavezető által aláírt jelentkezési lappal, amelyen meg kell jelölni az irodalomtudományi ismeretkört.

3. Az MA záróvizsga eljárásrendje

A mesterszakos (diszciplináris MA) záróvizsga a magyar nyelv és irodalom mesterképzési szak ismeretanyagát és az ehhez kapcsolódó kompetenciákat kéri számon. A vizsga szóbeli, egyes részeit a záróvizsgabizottság önálló érdemjeggyel értékeli: a záróvizsgajegy kialakításakor a bizottság ezek eredményeinek egyszerű számtani átlagát veszi.

A záróvizsgabizottság tagjai: elnök (az intézet egyetemi tanára vagy docense), egy bizottsági tag (szintén az intézet oktatója), a jelölt témavezetője és egy külső, nem az intézetben oktató szakember. A vizsgát az elnök irányítja.

4. A BA záróvizsga menete

A szóbeli vizsga két részből áll:

a, az MA szintű diplomadolgozat megvédése:

A hallgató 8-10 perces előadás formájában ismerteti a dolgozatának koncepcióját, szakirodalmi háttérét, illetve röviden felvázolja értelmezésének főbb lépéseit. Ezt követően a vizsgáztató, valamint a vizsgabizottság tagjai kérdéseket fogalmaznak meg a szakdolgozat szorosabb témájával, elméleti háttérével, szűkebb irodalomtörténeti környezetével valamint a felhasznált szakirodalmi munkákkal kapcsolatosan.

b, a diszciplináris irodalomtudományi ismeretanyag számonkérése a négy megadott témakör (lásd lentebb, a Függelékben) egyikéből, valamint a kompetencia ellenőrzése (kifejezőkészség, kutatómódszertani kérdések, interpretációs technikák, stb.) A második részhez négy választható ismeretkör kapcsolódik: a diplomamunka leadásakor a szakdolgozó – témavezetőjével konzultálva – eldönti, hogy melyik ismeretkörtől kíván vizsgát tenni.

FÜGGELÉK

I. A szóbeli vizsga második részéhez kapcsolódó ismeretkörök

1. Az irodalomtudomány hagyományai és intézményei (A magyar irodalom- és nyelvtudomány intézményei, Az irodalomtudomány hagyományai, Az irodalom és kultúráközvetítés rendszerei)

2. Az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete (Irodalomtudomány a kultúratudományok kontextusában, Az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete [Kritikatörténet], Irodalomtudomány a humántudomány diskurzusában)

3. Az interpretáció elmélete és gyakorlata (Az interpretáció elmélete és gyakorlata, Régi és új retorika, Poétika és retorika)

4. Irodalom, medialitás, komparatiztika (Irodalom, medialitás, kulturális praxisok [Vizuális kultúra], Komparatiztika [Irodalom és társművészetek], Test- és térábrázolás)

II. Javasolt szakirodalom

1. Az irodalomtudomány hagyományai és intézményei

A magyar irodalom- és nyelvtudomány intézményei (A könyv létrejöttének folyamata: könyvkiadás és -terjesztés)

GYURGYÁK János, *Szerzők és szerkesztők kézikönyve*, Bp., Osiris Kiadó, 2005.

EPSTEIN, J., *A könyvkiadás múltja, jelene és jövője*, Bp., Európa Könyvkiadó, 2002.

KÓKAY György, *A könyvkereskedelem Magyarországon*, Bp., Balassi Kiadó, 1997.

Az irodalomtudomány hagyományai

BÓKAY Antal, *Irodalomtudomány a modern és posztmodern korban*, Bp., Osiris Kiadó, 1997, 13–123.

S. VARGA Pál, *A nemzeti költészet csarnokai*, Bp., Balassi Kiadó, 2005, 275–398.

HORVÁTH János, *Magyar irodalomismeret = Uő, Tanulmányok*, I, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1997.

IMRE László, *A magyar szellemtörténet utóhullámai és következményei* = *Alföld*, 2011/1, 88–99.

Az irodalom és kultúráközvetítés rendszerei (A kortárs magyar irodalom médiumai)

MENYHÉRT Anna: *Szétszalazás és összerakás – „Lírai demokrácia” az 1990-es évek fiatal magyar költészetében.* = *Uő: Egy olvasó alibije*. Bp., Kijárat, 2002, 145–168.

Illetve: *Alföld*, 2000/12, 53–66.

Web: <http://epa.oszk.hu/00000/00002/00057/menyhert12.html>

SZIRÁK Péter, *A magyar irodalmi posztmodernség értelmezéséhez = A magyar irodalmi posztmodernség*, szerk. SZIRÁK Péter, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2001, 9–53.

(Különösen: 37–53.)

2. Az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete

Irodalomtudomány a kultúratudományok kontextusában

Walter Haug és Gerhart von Graevenitz vitája az *Intézményesség és kulturális közvetítés*, szerk. BÓNUS Tibor, KELEMEN Pál, MOLNÁR Gábor Tamás, Bp., Ráció Kiadó, 2005.

kötetben: Walter HAUG, *Irodalomtudomány mint kultúratudomány?*; Gerhart VON

GRAEVENITZ, *Az irodalomtudomány és a kultúratudomány: Válasz*; Walter HAUG, *Válasz a válaszra*, 167–235.

HÁRS Endre, *A tigris, amely oroszlánként küzdött: A kulturális szöveg metaforájáról = Irodalomelmélet az ezredvégen* (deKON-KÖNYVEK, 25), szerk. ÁRMEÁN Ottilia, FRIED István, ODORICS Ferenc, Bp.–Szeged, 2002, 212–243.

Az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete (Kritikatörténet)

A magyar kritika évszázadai, szerk. SÖTÉR István, Bp., Szépirodalmi, 1981.

1. kötet: 11–26., 38–59., 251–256., 379–387.

2. kötet: 7–11., 36–38., 45–49.79–82.

3. kötet: 9–12., 89–112., 113–115.

DÁVIDHÁZI Péter, *Hunyt mesterünk: Arany János kritikusi öröksége*, Bp., Argumentum, 1992, 18–71.

Irodalomtudomány a humántudomány diskurzusában

HEIDEGGER, Martin, *Mit jelent gondolkodni? = Szöveg és interpretáció*, szerk. BACSÓ Béla, Bp., Cserépfalvi, 7–16.

GADAMER, Hans Georg, *Hermeneutika = Bevezetés az irodalomelméletbe: Szöveggyűjtemény*, szerk. DOBOS István, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1999, 221–243.

3. Az interpretáció elmélete és gyakorlata

Az interpretáció elmélete és gyakorlata

BARTHES, Roland, *S/Z*, ford. MAHLER Zoltán, Bp., Osiris, 1997.

RICOEUR, Paul, *Mi a szöveg? = Uő, Válogatott irodalomelméleti tanulmányok*, Bp., 1999, 9–33.

RICOEUR, Paul, *A szöveg és az olvasó világa = Uő, Válogatott irodalomelméleti tanulmányok*, Bp., 1999, 310–352.

Régi és új retorika

DE MAN, Paul, *Az olvasás allegóriái*, ford. Fogarasi György, Bp., Magvető, 2006 (főképp a *Szemiológia és retorika* fejezet).

BARTHES, Roland, *A régi retorika = Az irodalom elméletei*, III, szerk. THOMKA Beáta, Pécs, Jelenkor, 1997, 69–175.

RÁKAI Orsolya, *A második olvasat (A „szakmai olvasás” paradoxonai)* = *Helikon*, 2008/1, 3–15.

TAKÁTS József, *Megfigyelt megfigyelők. = Uő, Ismerős idegen terep: Irodalomtörténeti tanulmányok és bírálatok*, Bp., Kijárat, 2007, 92–114.

Poétika és retorika (Kortárs világirodalom poétikai és retorikai olvasata)

PÁL József (főszerk.): *Világirodalom*, Bp., Akadémiai Kiadó, 2005.

GORETITY József, *Töredékesség és teljességigény: Huszadik századi orosz prózai művek értelmezése*, Bp., Palatinus, 2005.

Az alábbi művek közül a diplomamunka témájához kapcsolódó áttekintés:

BÉNYEI Tamás, *Az ártatlan ország: az angol regény 1945 után*, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2003.

BOLLOBÁS Enikő, *Az amerikai irodalom története*, Bp., Osiris, 2005. (VIII. rész: Az amerikai irodalom 1945 után)

BOMBITZ Attila, *Mindenkori utolsó világok. Osztrák regénykurzus*, Pozsony, Kalligram Kiadó, 2001.

GYÖRFFY Miklós, *A német irodalom rövid története*, Bp., 1995.

KULIN Katalin, *Esszék latin-amerikai regényírókról*, Szeged, 1993.

4. Irodalom, medialitás, komparatiztika

Irodalom, medialitás, kulturális praxisok (Vizuális kultúra)

KITTLER, Friedrich, *Előzetes megjegyzések; Elméleti előfeltevések* = Uő, *Optikai médiumok (Berlini előadás, 1999)*, Bp., Magyar Műhely – Ráció, 2005, 7–18, 19–40.

KAMPER, Dietmar, *Kép és idő: a médiumok gyorsulása = A kép a médiaművészet korában*, szerk. NAGY Edina, Bp., L'Harmattan, 2006, 59-88.

Komparatiztika (Irodalom és társművészetek)

FÜZI Izabella, TÖRÖK Ervin, *Bevezetés az epikai szövegek és a narratív film elemzésébe*, Szeged, 2006. (Verbális és vizuális intermedialitás: törés, fordítás vagy párbeszéd c. fejezet.)

Web: <http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mediatar/vir/tankonyv/tartalom.html>

STEINER, Wendy, *Narrativitás a festészetben = Vizuális és irodalmi narráció.*

Szöveggyűjtemény, szerk. FÜZI Izabella, Szeged, 2006.

Web: <http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mediatar/vir/szovegyujtemeny/steiner/>

Kép - írás - művészet. Tanulmányok a XIX–XX. századi magyar képzőművészet és irodalom kapcsolatáról, szerk. KÉKESI Zoltán, PETERNÁK Miklós, Bp., Ráció Kiadó, 2006 (két szabadon választható tanulmány).

Test- és térábrázolás

BELTING, Hans, *A test képe mint emberkép* = Uő: *Kép-antropológia: Képtudományi vázlatok*, Bp., Kijárat, 2003, 101–132.

A tér: Kritikai antológia, Szerk. MORAVÁNSZKY Ákos, M. GYÖNGY Katalin, Bp., 2007. (az alábbi szemelvények: MOHOLY-NAGY László: *A tér* (121–132); Gaston BACHELARD, *A tér poétikája* (193–200); Otto Friedrich BOLLNOW, *Az emberi élet térbelisége* (201–208); Henri LEFEBRE, *A tér termelése* (219–226))